

FENT CARREERANY

MARIA DE LA SALUT

Número 199

Any XVII

MARÇ, 2003

La neu del Tomir es veu així des de Maria

**CAP
AL
NÚMERO
200**

Els nins de l'escola digueren
NO A LA GUERRA

Sumari

Editorial i sumari	2
Assemblea Ordinària de Fent Carrerany	3
Agroalimentària: producte balear, la marca i el gust de les Illes	4
Estalvi ètic, pràctica ciutadana	5
Francesc de Borja Moll	6
Carta als nins de Mallorca	7
Sa Xerradeta a Ses Tarragones amb Nadal Ferriol, ferrer d'ofici	8
Bullit de Notícies	12
Demografia. Telèfons d'interès	14
El temps.	15
Amb un quilo, tu pots salvar una vida	15
Sonets	16
Anar l'ull al bou amb l'ELA (II)	17
"Hay alguien que tenga claro..."	18
La Pau-Sa Pau	18
Moixos negres	19
Ximbombada nostàlgica	20
Sobre el Pla d'Obres i Serveis	21
Què ens ha arribat a la biblioteca?	22
Carrerany Esportiu: Ciclisme	23
Celebracions de l'edició del número 200 de Fent Carrerany	24

FOTOGRAFIES:

Magi Ferriol
Antoni Gelabert
Josep Ferriol

Amb el suport de

GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

EDITORIAL

Arribar a treure dos-cents números d'una revista, mes rere mes, sense interrupció, és una fita que cal destacar. I això serà, si Déu vol, com diu la fraseologia popular, el proper mes d'abril. I n'estam ben satisfets. I ben orgullosos. No sempre es pot fer una revista a gust de tothom, que interressi a tothom. Una societat plural i diversa com és la nostra, però s'hi pot veure representada en una revista com Fent Carrerany. Des d'aquells que la primera cosa que cerquen són els naixements, les defuncions, o els casaments dels mes, passant per aquells que cerquen la xerradeta, o les pàgines esportives, o bé el resum mensual que és el bullit, els interessos són diversos i és bo que sigui així; també el que cerca l'article d'opinió ideològica, aquell que vol saber quin temps ha fet i quants litres d'aigua han caigut en el mes passat, on serà l'excursió propera, etc. I és bo, que com el primer dia, la revista segueixi oberta a tothom i no es mogui en un sol terreny d'informació o d'opinió. L'opinió és i ha de ser lliure i només ha de tenir el límit de la mesura i el respecte a l'altri. Les formes no es poden perdre. I ho volem compartir amb tots vosaltres. I per això hem preparat un conjunt d'actes al voltant de la sortida d'aquest número especial. Per això tenim un concert de música clàssica, una xerrada i una exposició de les revistes que com la nostra es fan arreu de Mallorca i un sopar que ens agradaria que fos ben concorregut per celebrar la presentació del número 200.

I tot això, com el primer dia, no respon a altra cosa que a l'intent de dotar el poble d'un mitjà d'expressió pròpia i sentit per tothom com a tal. I fet des del voluntarisme més absolut, perdent-hi hores i hores, sense altre guany que la satisfacció de la feina feta. Són moltes les persones que hi han deixat la seva empremta en aquesta revista, unes amb més intensitat i altres de manera més puntual. Al final, però, ningú no n'és el propietari en exclusiva, perquè s'ha aconseguit que "es Carrerany", com en diu popularment la gent, sigui de tots. I per molts anys!

HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO:

Antoni Gelabert Mas, Antoni Fiol Morey, Miquel Rosselló i Quetglas, Lluç Matas, Cecili Buele i Ramis, Llorenç Font Dalmau, Miquel Jordan i Ronsano, Magdalena Mayol, Francesca Maria Mas i Pep Ferriol

EDITA: Associació Cultural FENT CARRERANY
Sant Miquel, 11 07519- Maria de la Salut

IMPRIMEIX: Gràfiques SIBA
Santa Margalida

Nº DEPÓSIT LEGAL: PM-457/1986

EQUIP DE REDACCIÓ:

Magi Ferriol Bauzá
Joan Gelabert Mas
Joan Gual Bergas
Miquel Morey Mas
Onofre Sureda Ribas

correu electrònic:
fentcarrerany@premsaforana.com

La redacció de Fent Carrerany
no es fa responsable de les
opinions dels qui hi escriuen

ASSEMBLEA ORDINÀRIA DE FENT CARRERANY

El passat 1 de febrer, se celebrà a l'Escola de Dalt l'assemblea anual ordinària de l'Associació.

Seguint l'ordre del dia es llegí l'acta de l'assemblea anterior, la qual fou aprovada per unanimitat. A continuació els presents passaren a fer una valoració de les activitats celebrades al llarg de l'any 2000: 12 números de la revista, 5 excursions, una nova edició de Paraula de Poesia, Xerrada sobre l'art de glosar, Xerrada sobre com ens veuen els pobles veïnats, el Concurs de Betlems, una conferència del professor Grimalt sobre Mossèn Alcover, el calendari anual, etc. La valoració, en general, fou positiva.

Quant als números presentats pel comptador hi va haver unes entrades, al llarg de l'any 2002, de 13.855,02 Euros i unes sortides d' 11.769,67 Euros.

A continuació es parlà de les activitats previstes per al 2003 i s'acorda establir ja un calendari per a les excursions, la primera de les quals es posà per al diumenge dia 9 de març al Castell d'Alaró. Es parla del Massanella, la Trapa, el Camís des Correu, el Galatzó, etc. Es continuarà amb Paraula de Poesia, les xerrades puntuals al llarg de l'any, el concurs de betlems i a partir d'aquell moment el tema passa a ser la propera sortida del número 200 de la revista. Així s'acorda que dia 29 de març es farà un concert de música clàssica, el dissabte següent dia 5 d'abril es farà una xerrada sobre la figura de Francesc de B. Moll, segurament a càrrec de la filla gran del filòleg, Aina Moll, i per al proper dissabte dia 12 d'abril es farà el sopar tradicional en el qual es presentarà el número 200 i es faran una sèrie de reconeixements a dues associacions,

una al Club d'Escacs de Maria, pels seus 25 d'anys de foment de l'escacs a la nostra població, una altra als Joves de Mallorca per la Llengua, per l'exemple que suposa per als joves adquirir compromís amb un tema tan important per al futur del nostre poble i un tercer reconeixement, pòstum, ja que la fatalitat no va permetre fer-li en vida, al nostre col·laborador Miquel Oliver Roig, per la seva fidelitat a la revista al llarg de tots els anys en què hi va col·laborar amb els seus articles.

S'ha demanat una col·laboració a dos joves artistes plàstics de Maria perquè ens ajudin a dissenyar la portada.

La previsió econòmica per al 2003 suposa un total de 14.382,06 euros d'entrada i la mateixa quantitat en despeses. Es discuteix sobre els augments dels costos de la impressió de la revista i de la millora que s'ha fet perquè les fotografies sortissin amb major qualitat. Al final per equilibrar les despeses s'acorda fixar unes noves quotes que queden de la següent manera: quota socis, 21 euros; quota subscriptor: 18 euros.

El següent punt va fer referència a la ratificació o no de l'actual presidenta de l'associació que havia accedit al càrrec de manera provisional per la renúncia de l'anterior president. Per unanimitat de tots els assistents s'acorda ratificar-la en el càrrec.

L'assemblea s'acabà a Ses Tarragones amb una bona pamboliada acompanyada de bona teca i d'un bon vinet de la terra.

AGROALIMENTÀRIA: PRODUCTE BALEAR, LA MARCA I EL GUST DE LES ILLES

Productors, distribuïdors i consumidors han descobert, amb la marca Producte Balear, el gust de les Illes que, després de quatre anys i per primera vegada, ha centrat íntegrament la fira Agroalimentària. Això ha estat possible gràcies a l'esforç de la conselleria d'Economia, Comerç i Indústria del Govern de les Illes Balears que ha conjugat tradició i modernitat amb l'obertura de nous mercats i la incorporació del disseny amb un objectiu molt clar: consolidar l'activitat industrial a Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

Per altra banda, la IV edició d'Agroalimentària va acollir la I Trobada de Joves Cuiners de Mallorca i el VII Campionat de Cuiners de Balears, a la vegada que es presentà la nova Denominació d'Origen Oli de Mallorca i les Marques Geogràfiques, Herbes de Mallorca i Peix que Bota.

I és que els productes de les Illes Balears trobaren l'aparador perfecte en el saló de Fires i Congressos de Palma des del dia 5 fins al 9 de febrer. No debades hi havia un total de 60 expositors, que representaven 125 firmes de sectors com aigua i refrescos, infusions, conserves, envinagrats, denominacions d'origen i consells reguladors, maquinària per a l'alimentació, organismes oficials, pastisseria i gelats, productes agrícoles i olis, productes càrnics, embotits, productes lactis i ous, productes ecològics, serveis, vins i caves i licors.

Tots els productes tant agroalimentaris com artesanals o industrials que omplien els 1.300 metres quadrats del saló de Fires i Congressos de Palma s'identificaven amb la marca Producte Balear, això és fets amb matèria primera autòctona de les Illes Balears o bé que hi han tengut la seva darrera transformació o elaboració.

De les múltiples activitats que es varen dur a terme a Agroalimentària, la presentació de la Denominació d'Origen Oli de Mallorca va tenir una importància cabdal. A partir d'ara, amb aquest segell de qualitat oficial, el consumidor reconeixerà els olis d'oliva de la classe extra elaborats a l'illa de Mallorca amb olives de les varietats mallorquina, arbequina o picual.

La de l'Oli de Mallorca és la quarta Denominació d'Origen de les Illes Balears i la número dotze d'olis de l'Estat espanyol. Això no obstant, la Comissió Europa ha ratificat les decisions del Govern de les Illes Balears i del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació espanyol

que ja han reconegut la qualitat de l'Oli d'Oliva de Mallorca.

L'objectiu d'aquesta nova Denominació d'Origen és revaloritzar la producció d'oli d'oliva a Mallorca, on durant els darrers anys, ja ha experimentat una important impuls. No debades la producció mitjana d'oliva dels darrers anys a Mallorca es troba al voltant d'unes 500 tones per any, mentre la qualitat mitjana d'oli d'oliva verge produït a Mallorca és prop de 210 tones. En termes econòmics, això suposa un valor d'uns 290.000 euros anuals.

El segell Denominació d'Origen, el principal certificat de qualitat reconegut a Europa, indica que el producte etiquetat reuneix les característiques que marca l'ordenació oficial de la Unió Europea.

Ara bé, a més de la presentació de la Denominació d'Origen Oli de Mallorca, també es varen promocionar les marques geogràfiques Herbes de Mallorca i Peix que Bota; dues etiquetes que facilitaran l'elecció al consumidor que cerca qualitat.

Dins el marc d'Agroalimentària, va tenir lloc la I Trobada de Joves Cuiners de Mallorca i el VII Campionat de Cuiners de Balears, al qual varen prendre part un total de 20 cuiners de distints indrets de les Illes. Trobada i Campionat s'arrodoniren amb conferències i debats sobre el present i el futur del sector.

Tot i amb això la importància de les indústries agroalimentàries radica en el seu valor estratègic de diversificació econòmica i de foment de l'equilibri territorial. En aquest sentit, el vicepresident del Govern de les Illes Balears i conseller d'Economia, Comerç i Indústria, Pere Sampol, destacà que "com més preparades estiguin

les indústries transformadores, més podrem ajudar el sector primari, el camp i el sector pesquer". O sigui que "les indústries agroalimentàries donen sortida al producte primari, el transformen i li donen un valor afegit més. Així, es destemporalitzen i es rendabilitzen els productes", explicà.

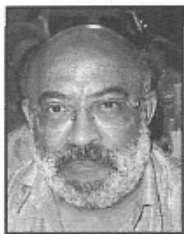
A més a més "aquestes indústries també juguen un valor estratègic en el sentit que, quan hi ha molta producció, donen sortida a uns productes que, altrament, saturarien el mercat i farien davallar els preu", conclogué Sampol. Per tot això, la conselleria d'Economia, Comerç i Indústria ha dedicat molts d'esforços a impulsar la modernització de les indústries transformadores a la vegada que s'ha apostat pel disseny com un valor afegit a l'hora d'atreure el públic a consumir aquests productes. Finalment, comerciants i Govern de les illes Balears han col·laborat per promocionar la marca Producte Balear. Amb aquesta intenció, a més de la publicitat convencional, s'ha obert

una pàgina web de Producte Balear que, en tan sols un any, ha estat guardonat en dues ocasions, una d'elles per Yahoo, i ha estat visitat més de 800.000 vegades. Concretament, Yahoo li concedí el premi com la millor pàgina web econòmica en català per contingut, disseny i, sobretot, per accessibilitat.

Per altra banda, no es pot passar per alt que, segons dades de l'Institut d'Estadística, l'any 2001, el sector de l'alimentació i la beguda va generar un total de 740 milions d'euros, amb la qual cosa es convertí en el grup industrial que va obtenir més ingressos. És més les 613 empreses del sector ocupen aproximadament 6.000 empleats.

Ara bé, a banda de la important contribució a potenciar la creació de llocs de feines, la meta és assegurar la continuïtat dels productes illencs i aprofitar la seva qualitat perquè, tant consumidors com fabricants, se'n sentin orgullosos.

ESTALVIÈTIC, PRÀCTICA CIUTADANA

Banca ètica. Estalvi ètic. Ètica aplicada a inversions. Ètica bancària lligada a solidaritat. Conceptes que, fa uns anys, podien sonar una mica estranys, allunyats de la realitat social de les nostres illes. Avui dia, en canvi, sortosament s'estan imposant cada cop més entre nosaltres.

El passat dimarts, dia 11 de febrer, el Parlament de les Illes Balears feu un debat sobre aquest assumpte, a proposta del PSM-Entesa Nacionalista, davant del plenari de la cambra. S'hi pretén impulsar una de les pràctiques que, en aquests darrers temps, ha vist incrementat considerablement el nombre de persones que s'hi han adherit, cada cop amb més intensitat: l'estalvi ètic i solidari.

A la Unió Europea, augmenta el nombre de persones i entitats cada cop més favorables a aplicar la fórmula de l'estalvi ètic als seus recursos econòmics.

Hi esdevenen més nombroses, també, aquelles entitats bancàries que s'adonen d'un fet cada cop més evident: inversió i estalvi ètic arriben a resultar rendibles. No solament des del punt de vista social, sinó també des de la perspectiva estrictament financera.

Algunes pràctiques concretes de finançament ètic i solidari utilitzen, en coherència amb els valors ètics, els mateixos instruments de finançament tradicionals més convencionals - bancs, caixes d'estalvi, cooperatives de crèdit, fons d'inversió, etc. -

Cada cop esdevé més nombrosa la gent que opina que, amb la incorporació de principis ètics al procés de finançament i a les decisions diàries d'estalvi i inversió, s'aconsegueix un efecte transformador considerable.

Si la ciutadania es pren seriosament la tasca de

vetllar pels seus doblers, i vol arribar a saber amb total certesa a què es destinen els seus estalvis i, alhora, pretén influir en el tipus d'activitats que finança l'entitat bancària en la qual ha dipositat la seva confiança; està incidint conseqüentment en el tipus de societat que vol construir.

La banca ètica intenta assolir simultàniament el doble objectiu d'obtenir beneficis i finançar alhora activitats econòmiques amb impacte social positiu.

La banca ètica, en conseqüència, no solament cerca obtenir un tractament fiscal favorable, sinó també contribuir a consolidar sectors alternatius, com són ara l'agricultura orgànica o les energies renovables. Per citar només alguns exemples.

Des del Parlament de les Illes Balears, el PSM-Entesa Nacionalista vol instar totes les administracions públiques a impulsar i promoure l'estalvi ètic entre la ciutadania il·lenca.

Es demana que el Govern de les Illes Balears estableixi relacions més directes, ampliant-hi el nivell de col·laboració, amb aquelles entitats bancàries que més favoreixin la implantació de l'estalvi ètic a les nostres illes.

Es reclama que el Govern de l'Estat hi doni el màxim suport, amb l'oferta de beneficis fiscals que repercutixin directament damunt dels productes financers ètics i solidaris.

Es creu que això pot representar una passa endavant, en una concepció i tractament més solidari dels recursos econòmics disponibles.

Precisament en uns moments en què s'aixequen - més de ponent que de llevant s'enlairen - altres aires que porten sons de guerra. Fruit de prepotències i ambicions que, tanmateix, resultaran sempre insadollables.

Cecili Buele i Ramis,

Diputat del PSM-Entesa Nacionalista al Parlament de les Illes Balears

FRANCESC DE BORJA MOLL

L'any 1921 es va entregar a viure a ca'l vicari general de Mallorca, mossèn Antoni Maria Alcover, un jove de 17 anys que venia de Ciutadella de Menorca. S'havien conegut allà a una reunió per mostrar com s'havia de fer per arregar paraules per al gran Diccionari de la Llengua Catalana que el capellà volia fer. En aquella reunió, aquell jove, aleshores un infant de només 13 anys i de nom Francesc de Borja Moll i Casasnovas, ja es va convertir en el corresponsal principal a la seva illa dels col·laboradors del Diccionari.

Francesc de B. Moll al cap de molts anys, amb el seu humor, va recordar que mentre els nins de la seva edat aprenien a tirar la baldafa ell aprenia llatí i jugava amb diccionaris a la biblioteca de son pare i a la del seminari de Ciutadella, obert per a ell tot lo dia a l'estiu.

D'aquella primera amb reunió amb Alcover l'any 1917 i de la incorporació el 1921 a la tasca del Diccionari en va dependre tota la seva vida. Se'n va anar a viure a Palma. En el seminari havia seguit els seus únics estudis oficials, de batxillerat. La resta de la seva formació va ser autodidacta: va aprendre tot sol amb els llibres de la gran biblioteca de lingüística d'Alcover i amb alguns cursets, això sí, dels millors especialistes del món que havien vingut a Mallorca per orientar mossèn Alcover en el Diccionari.

Així va tenir a mà uns coneixements de llengua que encara no s'ensenyaven a cap de les universitats on hauria pogut anar. I també va aprendre alemany, italià i francès. Tenia l'exemple de son pare que havia estat una persona culta sense haver tengut estudis i de qui havia rebut l'aptitud per la música i pel dibuix, que li permeté fer els dibuixos de les Rondaies mallorquines.

El jove Moll a la fi va arribar a ser la mà dreta de mossèn Alcover: quan havien arribat als 6.000.000 de fitxes de paraules i havien de començar a treure el Diccionari, el capellà havia quedat tot sol, perquè no s'havia entès amb qui més necessitava per publicar-lo, és a dir, el món cultural, polític i econòmic que més afavoria la llengua catalana, a Barcelona i Mallorca. I a damunt, Alcover després va quedar retut per dos atacs de feridura. Moll va començar millorant l'estil de la part del diccionari que escrivia Alcover i va acabar escrivint-lo tot ell tot sol. Gràcies a ell quan va aparèixer el primer fascicle, el seu alt nivell científic va ser una sorpresa per a tothom, perquè l'estil

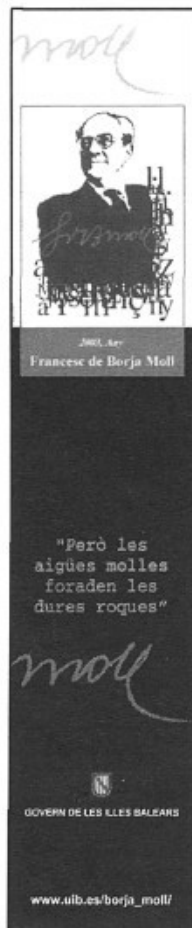

La família de Francesc de Borja Moll

d'Alcover, immillorable per a les Rondaies, no hauria estat el millor per a una obra com aquella.

Llavors, el 1932, va morir Alcover i Moll obtingué la propietat del Diccionari, de la impremta i de la biblioteca. En temps de la guerra del 1936 i uns quants anys més, no va poder aparèixer cap nou fascicle, per manca de paper i d'electricitat i perquè amb la guerra i la prohibició del català era molt difícil trobar els subscriptors que ja hi havia i fer-ne de nous. Però Moll no s'aturà de redactar-lo i va poder viure gràcies a la impremta i al seu coneixement d'idiomes: en va publicar uns manuals de molt d'èxit, les Rondaies mallorquines d'Alcover, tornà treure la revista del Diccionari d'Alcover i començà un parell de col·leccions de llibres en català, aquests sense gaire benefici.

El primer llibre de la col·lecció Les Illes d'Or, l'any 1937, va ser una gramàtica de la llengua catalana. Acabada la guerra, va venir la prohibició de publicar res en català, ni el catecisme de la doctrina cristiana, i Moll seguí publicant la gramàtica i les Rondaies d'amagat. Insistent contínuament contra la censura, que hi havia de donar permís, a poc a poc començà a tornar publicar obres en català. La publicació del Diccionari, es va reprendre el 1949 amb una campanya de propaganda que va fer

gratuïtament una empresa de publicitat de Barcelona. Quan es va restaurar a Palma l'Estudi General Lul·lià, Moll hi començà a fer classes de català, que abans es feien mig d'amagat.

S'havien trobat subvencions econòmiques, no oficials, per al Diccionari i el 1962, l'any del centenari del naixement de mossèn Alcover, va acabar la gran obra, amb prop de 10.000 pàgines. Alcover li havia canviat el nom pel de Diccionari Catal, Valencià, Balear perquè l'ajudassin més fora de Catalunya, però a Moll li agradava que li diguessin l'Alcover-Moll.

Una altra obra que va unir Alcover i Moll varen ser les Rondalles Mallorquines d'Antoni M. Alcover, els llibres més populars a Mallorca durant tot el segle XX i que varen mantenir la lectura en català en temps de prohibicions. Moll les va seguir publicant i amb la seva emissió per ràdio, en què ell mateix feia de narrador, va fer que el català tornàs a la ràdio, també en temps de prohibició.

Aquí no s'acabà, però, l'aportació de Francesc de B. Moll al país. El mateix 1962 va promoure el naixement de l'Obra Cultural Balear, que va aplegar públicament tots els esforços per la nostra llengua i cultura i els donà una nova empena en temps de Franco, començant per les

celebracions litúrgiques, de manera que, gràcies especialment a mossèn Alcover i a ell, a les Balears la llengua catalana és legalment oficial i única considerada pròpia i a més amb el nom que reconeix la seva unitat amb la de Catalunya i València, una unitat que és imprescindible per a una llengua d'11 milions de persones.

Per sospesar bé l'obra de Moll com a lingüista, editor i defensor de la nostra llengua, res millor que la seva descripció de la situació en què va pujar vuit fills i va publicar el Diccionari, més de 400 volums d'altri en català, prop de 50 de propis i moltíssims d'articles i conferències, de gramàtica, fesomia regional del català, diccionaris, noms de persona i de lloc, etc: Moll diu que tot ho va voler fer encara que aleshores fos «en una llengua minoritària i sense alfabetització escolar, en un país petit i tancat, en un ambient enrarit per la manca de consciència de poble i per la pressió adversa del poder públic, de l'ensenyament foraster i de tot de factors fonamentadors d'un complex d'inferioritat social.» Perquè va ajudar la seva terra a superar aquestes traves, va rebre la medalla d'or de les Illes Balears i de la Generalitat de Catalunya i fou nomenat doctor honoris causa de les Universitats de Basilea, Barcelona, les Illes Balears i València.

CARTA ALS NINS DE MALLORCA

Llegit el Dia de la Pau: 30.1.2003

Sabeu què farem d'aquí a un mes?

El matí mos aixecarem, mos vestirem, mos pentinarem, el berenar agafarem i cap a l'escola vendrem.

Aquí aprendrem un munt de coses, correrem pel pati amb els companys, tornarem a casa nostra, dinarem amb els germans, jugarem amb els amics, veurem una estona la televisió i després de sopar, farem una besada a la família i anirem a dormir.

No sona gaire emocionant, eh?

Però si en lloc de viure a Mallorca visquéssim a l'Iraq podria ser que vos despertàssiu a un forat entre les runes del que va ser ca vostra, cridaríeu el nom de la vostra mare, però de sobte recordaríeu el crit que va fer quan el sostre li va caure a damunt, en esclatar aquella bomba; després sortiríeu coixejant, perquè una esquerdada de metralla vos va ferir una cama; veuríeu un bassot d'aigua, bruta i pudenta, però vos hi acostaríeu per beure un poc, desesperats de fam i set. En acostar la boca a l'aigua vos ne duríeu un regiró: aquella cara cremada, horrible, és la vostra!

Llavors aniríeu errant pels carrers, cercant alguna cosa per menjar, una peladura de patata, un tros de pa florit... i sabríeu que no teniu més roba que la que duis posada, que ca vostra és un munt d'enderrocs, que ja no teniu família, ni res més que fam i por.

En sentir renou d'avions correríeu, cridant de pànic, cercant un forat on amagar-vos, perquè a l'Iraq, o a Pa-

lestina, o a tants de llocs del món, els avions són els ocells de la mort que vénen a tirar bombes, a destruir les seves cases, a metrallar-los, encara que siguin nins desarmats. En canvi aquí, a Mallorca, què veis en mirar el cel? El blau, uns pocs niguls i, ara i suara, un avió. Però sabeu que aquest sols porta un grup de turistes.

Quina és la diferència entre aquells nins i nosaltres? Que nosaltres vivim en pau, que no portam armes, ni en volem, i desitjam que tots els governants del món fossin com el president de Brasil, Lula da Silva, que en lloc de comprar avions de guerra s'estima més emprar aquells doblers en donar menjar al seu poble.

Avui fa 55 anys que morí un altre home que va fer molt per la pau: Mahatma Gandhi, que va ensenyar el seu poble, l'Índia, a resistir pacíficament i va assolir d'alliberar-lo de l'explotació d'Anglaterra. A Gandhi no el mataren els anglesos, el va assassinar un altre indi, un fanàtic que volia arreglar les coses amb violència en lloc de fer-ho amb paraules.

Nosaltres sabem que la millor manera de viure en pau és voler entendre i ajudar els que ens envolten, repartir allò que tenim: l'entrepà, un somris, una mà estesa per aquell company que fa poc que ha arribat i encara no té amics...

Voldríem que tot el món visqués en pau, però nosaltres no governam els països, sinó tan sols a nosaltres mateixos. No hem de maleir la fosca, sinó que cada un de nosaltres hem de ser, en cada moment i a cada lloc que anem, un llumeneret blau, una petita llum de pau.

A. Suau

Sa Xerradeta a Ses Tarragones amb...

**NADAL FERRIOL,
FERRER D'OFICI**

XERRADETA AMB

En Nadal Ferriol Bauzà, nascut l'any 47, de 55 anys, és fill i nét de glossadors, encara que no practica. Ell és ferrer des dels 15 anys. I parlem amb ell dels seus records, de la Maria de la seva infantesa i del camí professional que ha seguit.

* Nadal, xerra un poc dels teus records de quan eres petit.

- De petit faig fer un grapat d'anys d'escolanet. I record que l'any de la neu, el febrer del 56, estava de setmana a missa primera a les 6 del matí. Quan vaig ser al carrer de l'Església, les úniques potades que hi havia sobre la neu eren les de l'escolà major, en Bernat "Barberet". Aquest dia hi vingueren a missa dues persones, un matrimoni. Acabada la missa, en lloc de tornar a ca nostra, el rector

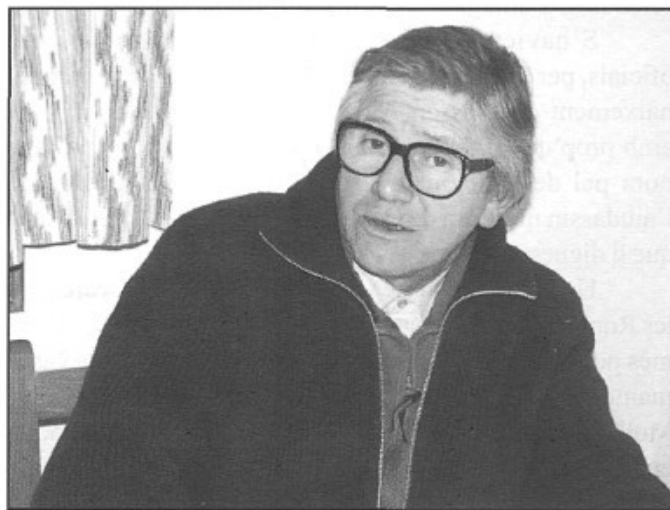
En Nadal amb els escolanets.

em convidà a berenar i vaig estar a la rectoria fins a les deu del matí. Tampoc s'usava això que els al·lotets anassin al cafè. Quan posaren la televisió a Maria, hi havia la senyora de la farinera que tenia una habitació a posta amb banquetes perquè nosaltres hi seguéssim. Però a Can Morey ens feia posar a l'escala amb l'arrambador i no ens deixava entrar.

Vos en recordeu de la pel·lícula que varen fer emprant per pantalla un quadre blanc que pintaren a Can Morey i el camió de la màquina de fer cine estava devora el cadafal? Hi sortien les segadores de Montblanc i les carreres del Cós. Mon pare tenia una egua que comprà a l'amo en Miquel Punxo i va fer la campiona. No record quin any era. Llavors feren una finestra i espanyaren la pantalla. Ja hi havia el cine a Maria.

* I de l'escola, què recordes?

- Supòs que també vaig anar a Ca Ses Monges però no me'n record. A l'escola vaig anar amb don Joan de Ro-

queta i feia escola a l'aula que hi ha entrant a l'esquerra, on hi ha un mapa de Mallorca i els noms dels que el feren. També record don Pep de Campanet, don Jaume, don Àngel i don Alfredo, encara que aquests ja són del final d'anar a l'escola. Don Pep de Campanet feia uns dibuixos molt ben fets a la pissarra i llavors nosaltres els havíem de copiar al quadern. També vaig anar amb don Joan Mesquida, que tenia dos fills, en Pelaio i en Pedro Antonio. Als deu anys vaig fer l'ingrés amb don Toni Galmés. Me'n record que a l'hivern quan feia tant de fred, al pati on fèiem el "recreo" que hi havia aquella tira de moreres, ens posàvem esquena-paret amb la vista cap al sol i ens tapàvem les cames amb les fulles de les moreres i així passàvem el "recreo". Perquè llavors no hi havia calçons llargs, tots anàvem amb calçons curts.

* Què no teníeu calefacció?

- Just hi havia una estufa que tenia don Toni. Més envant en posaren més. Sabeu de què me'n record també? Quan estàvem amb don Joan de Roqueta o don Joan Mesquida, el mes de maig anàvem a cantar el mes de Maria a l'aula de baix on hi havia el teatre.

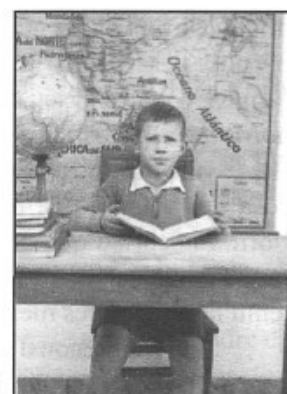
* Te'n recordes també de quan a l'escola vos donaven llet i formatge?

- Sí! La mare d'en Gabriel "Paloni" era la que venia a preparar la llet.

* I llavors passares a fer el batxiller amb l'apotecari don Joan?

- Jo vaig fer l'ingrés i el primer de batxiller amb don Toni. Però vaig suspendre quasi totes

Foto escolar clàssica

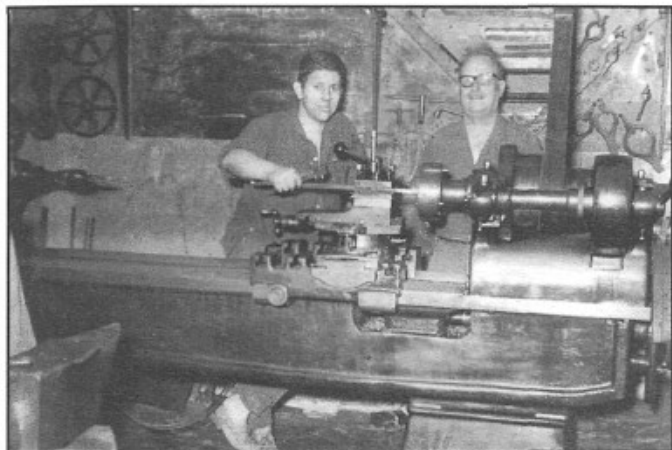

les assignatures de primer perquè llavors havia de fer molta de feina i no tenia temps per estudiar. Després vaig anar amb l'apotecari. Vaig repetir amb un any totes les assignatures de primer que havia suspès. Me feia anar a estudiar a ca seva. A ca nostra no estudiava. Vaig fer fins a segon.

* Per què t'aturares d'estudiar?

- Llavors me vaig voler posar a fer feina. Tenia uns catorze anys i anava a fer jornals. Vaig manar una bèstia de llaurar de madò Niella de Sineu. Fèiem colla amb en Bernardí Matas.

Amb mestre Joan Roig, vora al torn

* I com va esser el començament de l'ofici de ferrer?

- La meua idea no era fer de ferrer. Volia ser mecànic. El tio Bernat "Xeremia", el dels autocars, va venir a ca nostra i, parlant d'aquestes coses, em va recomanar que primer fes de ferrer dos o tres anys i així aprendre a utilitzar el martell i fer les rosques. De ferrers jo coneixia mestre Joan Roig perquè el veia quan anava a escola. Amb ell hi feien feina en Lluç Vanrell i en Joan Rumbo. També hi havia mestre Gabriel "Mel·let", devora l'escola, i devora ca nostra, mestre Joan "Forneret". Però aquest prest se n'anà a Palma. Vaig començar a fer feina als 15 anys

Els ferrers hàviem de col·laborar amb els mecànics

amb mestre Joan Roig, dia 11 de març de 1962. Mon pare em demanà: què vols anar a can Mel·let o a ca mestre Joan Roig? I jo com que no coneixia l'ofici vaig dir: Aquí que és més aprop. Vaig començar un dilluns i me'n record de les paraules que va dir mestre Joan: "Margalida, (era la mestressa) vine i veuràs el mosset nou". Va sortir, ens saludàrem i vaig començar. A mestre Joan jo el trobava vell però just tenia l'edat que jo ara tenc.

* Quines eren les feines d'un mosso de ferrer?

- Enllosar ganivets, arreglar les relles de les arades de llaurar i de les de l'arada amb rodes. Posàvem l'arada entre tots dos al caragol, llavors em feia llevar les relles marcades amb un punt perquè després les hàviem de tornar a posar al mateix lloc. Ell les posava al foc, els feia el tall i arreglava la rella de davant i les orelles. Llavors ho tornava cementar o trempar i en estar fred jo ho posava. Fèiem feina amb les eines del camp. Anàvem lligades a les feines de temporada. En l'estiu, en acabar de batre, hàviem d'arreglar l'arada amb rodes per fer el guaret. Després els estarrossadors, arreglar-los i també en fèiem de nous. Després hàviem de preparar les sembradores. En acabar la sembra hi havia la feina d'arreglar les arades de llaurar sembrats. Després venien les màquines de segar: canviar dents de les serres, les pues,...

* Quin temps hi estares amb mestre Joan?

- Poc temps. Quatre anys, fins que vaig anar a fer el servici.

Damunt un dels "hidros" del Port de Pollença

* Parla'ns del servici.

- El vaig fer voluntari al Port de Pollença, a Aviació, amb els hidroavions. Vaig tirar els papers per correu i em cridaren al cap d'un any i mig. També hi vingué en Miquel "Pollet". "Escuadrilla de Salvamento 804", fou el meu destí

i allà ens cuidàvem del manteniment dels avions. Vaig fer 18 mesos i 13 dies de servici militar. Hi vaig passar dos estius. Vaig haver de comprar un "Mobylette" per poder anar i venir del Port de Pollença perquè no hi ha bona combinació amb transports públics.

* Què feres quan acabares el servici?

- El vaig acabar a l'octubre de l'any 1968 i vaig tornar fer de pagès durant dos o tres mesos. Vàrem sembrar un sementer d'alls. I no va anar molt bé. Després, amb una oferta de feina que vaig veure al diari, que necessitaven un torner a Can Ripoll, al camí Salard de Palma, devora el Seminari, hi vaig començar a fer feina. Fèiem quatre o cinc carrosseries noves per a camions cada setmana. Érem una vintena. La meua feina era fer turallons (eixos) i orelles. Llavors també soldava. Anava i venia cada dia amb l'autocar d'en Xeremia que partia a les cinc de matí. Tornàvem a les nou del vespre. En Bernat "Collet" manava l'autocar. A Can Ripoll just hi vaig anar aquest hivern.

* I quan deixes Can Ripoll, on vas?

- En Miquel "Miquelet" feia feina a Santa Margalida, a can Pep "Foc", a la Renault. Jo hi vaig anar amb ell. Allà fèiem carretilles de dues rodes i plataformes baixes per als hotels per tragar maletes. També fèiem o repassàvem peces de fundició per a en Pere Cifre, per muntar màquines de segar. Ell les feia totes de ferro. Nosaltres li fèiem les feines del torn al Pouàs. A Santa Margalida hi vaig fer feina uns quatre o cinc anys.

Al taller de Can Miquelet, allà devers l'any 73.

* I després ja venguéres a Maria?

- Crec que era l'any 73, amb 24 anys, que vaig venir a Maria a fer feina a Can Miquelet al taller on ara el té en Pedro Ginard, al carrer Antoni Monjo. Però seguia fent de ferrer. Fèiem remolcs. Sobretot feines de torn i soldadura.

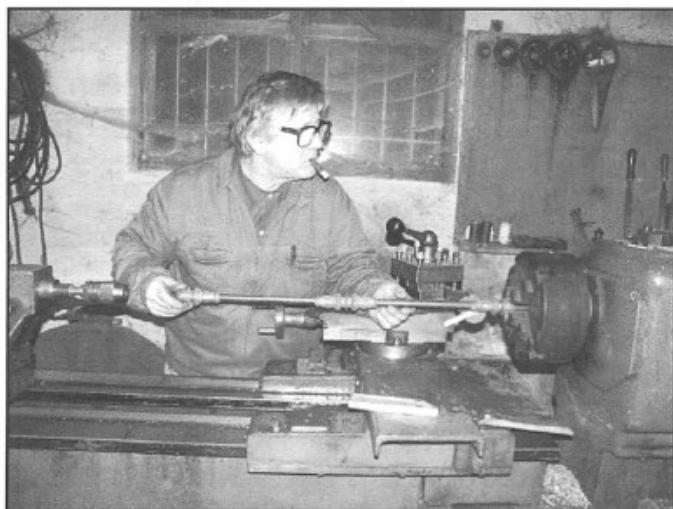
* I quan et posares pel teu compte?

- Jo em vaig posar pel meu compte perquè el padrí sempre em deia que havia de voler ser l'amo de ca meua. A Can

Miquelet ja tenia part de dues màquines que havíem comprat i per això ja cobrava un poc més. Em donava un tant per cent del valor d'aquelles màquines. I un dia vaig dir a mon pare si em volia posar una ferreria. Em va dir que sí i ho posàrem en marxa. Però tardàrem molt a acabar l'obra. Vaig començar a fer feina a ca nostra el 79, en acabar de batre. Jo vaig manar quatre anys la "cosetxadora". Per mi eren com unes vacances, perquè encara que fos una feina pesada, el fet de canviar de feina, era descansat. Al taller hi vaig començar a dur les màquines i no hi tenia portes. Fer-les va ser una de les primeres feines.

* Sempre has fet feina sol?

- Sempre sol. Dos o tres anys s'oferiren a fer de mossets els mesos d'estiu i en vaig tenir tres, mai junts, un darrera l'altre. Però no havien de ser ferrers. Llavors jo era jove i els podia sofrir.

Fent feina al torn, en l'actualitat

* I quan poses la ferreria quines feines fas?

- La primera feina fou fer les meves portes, les grosses, que donen al carrer. I les vaig fer sense eines i en terra. Ni tan sols tenia banquets. Utilitzava les banques i banquets de les matances. He adaptat arades de bèsties a motocultors, he fet remolcs per a motocultors i per a tractorets de quatre rodes, amb bolquet "volquete". Jo feia els eixos i cilindres i comprava fetes les bombes de pressió. Quan me vaig aturar de fer remolcs vaig fer un parell

PA amb OL

BAR RESTAURANT

"SES TARRAGONES"

Pa amb oli
i
Carn torrada

Carrel. Petra - Sta. Margalida Km. 4.000 - Tel.: 971 52 53 16

d'arades de llaurar melons, amb la sembradora incorporada que podia posar plàstic, tirar el pinyol, etc.

* I quines són les feines més recents?

- La construcció sempre ens ha donat feina. Per exemple portes basculants. Ara faig arrambadors que no són cosa de l'altre món. És un ferro que n'aguanta un altre. En faig des del 92 cap aquí. Abans els posaven de fusta. Ara tenc més paciència per forjar el ferro. A Maria he fet la feina de Cas Metge Monjo i Son Roig, que són dos llocs oberts al públic on es pot veure la feina feta.

* Quina diferència hi trobes en el ferro de quan començares al ferro d'avui?

- Jo crec que és igual com l'ordi, el blat, els aliments en general. Molts estan fets de laboratori. No són productes naturals. Quan encara no estàvem a la Comunitat Europea vaig sentir dir que tot el ferro bo, se n'anava cap allà. Aquí just arribava el xerec. Ara potser no sigui així. En duen de guapo. Però també has de tenir la sort que així com el duen en barco no es banyi amb l'aigua de la mar. El clima d'aquí també li afecta en negatiu. Devers la península el ferro no es rovella tant.

* Nadal, tu has tengut relació amb el cine de Maria. Quina era aquesta relació?

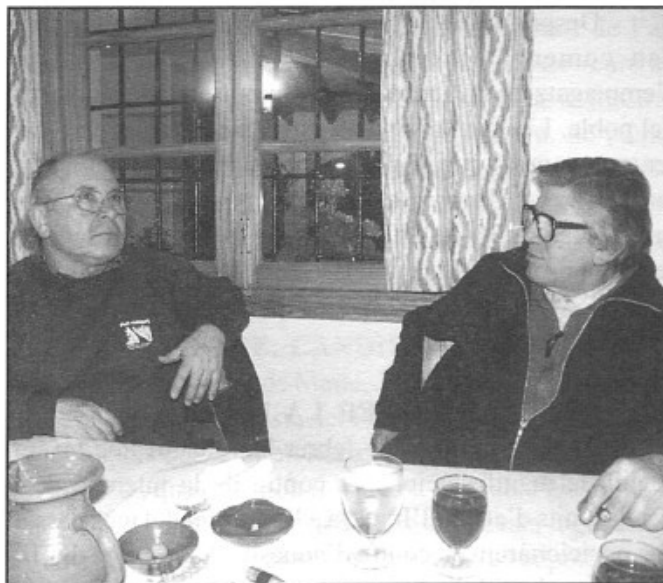
- La meua relació amb el cine començà quan feia feina amb mestre Joan Roig. A mi sempre m'ha agradat el cine. La meua feina era el dia abans de fer el cine agafar dos sacs amb les pel·lícules de dins Can Xeremia i les havia de dur al cine. Les deixava en un quartet on hi havia l'escala que puja a les màquines. Llavors en Xisco "Gater" hi anava el vespre i les muntava. Jo qualque pic hi anava, també hi venia en Guillem "Pollet", i ens feia la primera part quan hi havia aquelles pel·lícules dels forçarruts i els faraons,... I jo tenia entrada gratis els dijous, dissabtes i diumenges, que eren els dies que hi havia cine. Les pel·lícules les hi duia amb la bicicleta. Li vaig fer un "portabultos" ample per poder-les dur. Havia de fer dos viatges perquè pesaven molt. Mestre Damià "Poll" feia de porter i en Xisco "Gater" manava la màquina. Les darreres vegades que vaig anar al cine de Maria em pens que hi havia n'Àngela de l'estany a la taquilla i en Segundo que venia al bar.

Representació de l'Adoracions dels Reis Mags. A l'esquerra, en Nadal i en Joan Rumbo, doctors de la Llei

* I la teua relació amb el teatre?

- Jo vaig fer de doctor de la Llei, en la representació dels Reis Mags. La representàrem a la plaça de Dalt. Assajàvem damunt Can Xirme, amb en Joan Ferrer i en Bernat Ferriol, i els darrers dies a l'altar Major. En Miquel "Blaiet", en Jaume, el meu germà i n'Esteve Mas eren els Reis, en Pere Salvador, el rei Herodes, n'Andreu de "sa Barrera", l vesí, n'Antoni Fiol, el majordom, en Toni "de s'Adrogueria", el secretari, en Joan "Rumbo" i jo érem els doctors de la Llei. Això era l'any 67, abans d'anar a fer el servici. Després del servici, amb don Pep Lliteres, el vicari, fèrem Sa Padrina i L'amo de Son Magraner. Hi havia n'Andreu i na Maria, en Nofre Sureda, ... Després tots anàrem a Eivissa.

Conversant a Ses Tarragones

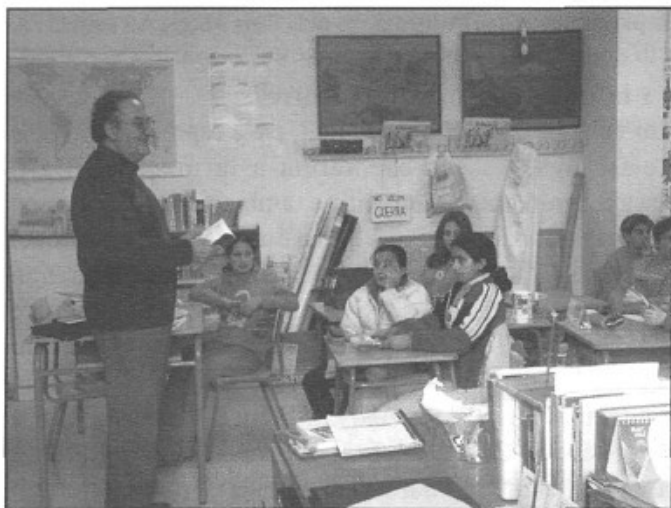
Es fa tard i amb el cafè i el "tres caires" acabam la xerrada. I agraïm a en Nadal la gentilesa d'haver volgut compartir els seus records amb tots nosaltres.

Antoni Fiol i Magí Ferriol.

BULLIT DE NOTÍCIES

L'ESCRITOR PERE MOREY A L'ESCOLA

El passat dia 21 de febrer, l'escriptor Pere Morey Servera, vingué a l'escola de Maria, per parlar als alumnes de les seves obres. Els alumnes del tercer cicle havien llegit el seu llibre "Allò que conta el vent del desert" ambientat en temps de les croades, i conta els amors d'un jove cristià i una al·lota mora. La seva parlada fou seguida amb molt d'interès i, en acabar, rebé una tractalada de preguntes. Cal remarcà que entusiasma el seu auditori i acabà amb les dedicatòries als llibres que havien llegit.

Pere Morey Servera, a l'escola

LES OBRES DEL DIPÒSIT DE MONTBLANC

Després de la perforació del pou de Montblanc, ara han començat les obres del dipòsit d'aigua on s'emmagatzemarà abans d'ésser impulsada dins la xarxa del poble. L'aigua continuarà essent no potable, però cal tenir en compte que la que es subministra en l'actualitat tampoc ho és. L'empresa Maties Arrom Bibiloni, amb un pressupost de 364.603,01 euros, és la que està duent a terme el projecte. El propietari de la finca de Montblanc cedí a l'Ajuntament 400 metres quadrats a canvi d'unes millores a la seva finca.

MANIFESTACIONS PER LA PAU

Al llarg del mes de febrer han tengut lloc tot un seguit de manifestacions en contra de la intenció dels Estats Units d'atacar l'Iraq. Ja a l'editorial del mes passat ens posicionàrem en contra d'aquest atac. Llavors dia 14 de febrer els al·lots de l'escola de Maria, acudiren a la Plaça, en manifestació silenciosa, i allà, Na Catalina Ribas, llegí un manifest en contra de la guerra. L'endemà, i baix una pluja constant, molts de mariers i marieres acudírem a la Plaça d'Espanya de Palma, per afegir-nos als més de quaranta mil illencs per fer patent el nostre "No a la guerra". I el dimecres, dia 19, els alumnes de l'IES Sineu, repetí al

Els alumnes de l'escola de Maria a la Plaça

mercat de Sineu, el mateix crit de "No a la guerra". Des del mateix institut es convoca una concentració davants els ajuntaments corresponents, a les vuit del vespre per, també llegir un manifest en contra de la guerra. A Maria el llegí na Joana Maria Vanrell, davant una vintena de persones.

MES DE FEBRER MOLT PLUJÓS

El mes de febrer, tradicionalment, ha estat un mes fred i amb poca pluja. Però enguany ha estat un mes fred i amb molta pluja. El fred deixà molta neu a la muntanya, mirau com es veien les muntanyes des de Maria, i molta d'aigua pel Pla de Mallorca, deixant molts de terrenys inundats i els dos torrents que travessen el terme treballant de debò. Hem recollit 142,5 litres durant tot el mes, caient-ne 100 litres entre dia 14 i dia 17.

MODIFICACIÓ DE LES NORMES SUBSIDIÀRIES

El passat dijous dia 27 de febrer la sessió plenària de l'Ajuntament, amb el vot en contra del PSOE, donà llum verda a la modificació de les Normes Subsidiàries del poble que permetrà crear un polígon que permetrà treure del poble les indústries que molesten, un conveni per a fer vivendes socials al Pujollet i un altre amb els veïns del polisportiu, que permetrà construir una escola nova, molt esperada per tots els sectors educatius, unificant equipament esportiu i escolar i que compta amb el suport de la Conselleria d'Educació i Cultura i de l'Associació de Pares i Mares de l'escola.

EXCURSIÓ A ALCÚDIA

El passat dijous dia 27, els alumnes del segon i tercer cicle del CP Antoni Monjo, anaren d'excursió a Alcúdia.

BULLIT DE NOTÍCIES

Devora la porta de Mallorca o Sant Sebastià

Allà assistiren a la representació de l'obra "El llac dels Cignes" a l'Auditori. Acabat l'espectacle, començaren la visita a la ciutat d'Alcúdia i, especialment a les excavacions de Pol·lèntia i al teatre. Dinaren al modern edifici escolar del CP d'Alcúdia, amb els alumnes del qual havien de mantenir un intercanvi. L'horabaixa feren una volta pel camí de Ronda, on reberen les explicacions d'una tècnica de Patrimoni de l'Ajuntament d'Alcúdia sobre la història de les muralles.

CURS PER A DONES MAGREBINES

El passat dia 17 de febrer tingué lloc la presentació del projecte d'inserció sociolaboral per a dones del Magrib a l'ajuntament de Maria de la Salut. Aquest curs pretén ajudar aquest col·lectiu en la seva inserció proporcionant-los les eines adequades per poder exercir com a ciutadanes de ple dret. Es pretén donar a conèixer els recursos que

Joan Font, Jaume Mestre i Francesca Mas, presentant a les dones magrebines el curs.

l'administració té al seu abast (salut, vivenda, educació i treball) i proporcionar informació per a fer-ne un bon ús. A més es pretén informar-los sobre els seus drets i deures com a ciutadanes dels nostres pobles. En el projecte hi participen 14 dones de distints pobles de la Mancomunitat. A l'acte de presentació, apart d'una representació de tècnics de l'entitat, hi assistiren el president de la Mancomunitat, Joan Font i Massot, el batle de Maria de la Salut, Jaume Mestre i la presidenta de l'Institut Balear de la dona, Xesca Mas. Tots tres destacaren la importància de la iniciativa i el seu interès en que l'experiència serveixi per a apropar les dues cultures i facilitar la inserció d'aquest col·lectiu en tots els indrets de la nostra societat. Per la seva banda, les participants agraiïren aquesta iniciativa de la Mancomunitat, manifestant el seu desig de millorar els seus coneixements de la nostra societat i facilitar la convivència intercultural. Posteriorment, tingué lloc una degustació de dolços típics del Marroc, preparats per les integrants del curs.

FRANCESC DE BORJA MOLL, LA PARAULA QUE FORADÀ LA ROCA

Quan llegireu aquest número de la revista ja farà molts dies que s'haurà inaugurat una exposició a Ciutat, dedicada a la figura de Francesc de B. Moll. A l'Espai Ramon Llull, de la Casa de Cultura de Palma, es pot fer un recorregut per la vida i l'obra de l'il·lustre filòleg menorquí. Dins del conjunt d'actes al voltant de l'any Francesc de B. Moll, ara teniu l'oportunitat de veure una exposició didàctica, senzilla, però efectiva que us mostrarà un personatge polifacètic, home de cultura, de ciència lingüística, activista militant i home compromès amb la llengua i la cultura del nostre país en temps realment difícils. No us la perdeu, ja que pel seu volum és difícil que vagi més enllà de poblacions grans com Inca o Manacor.

JAUME MESTRE, CANDIDAT A BATLE

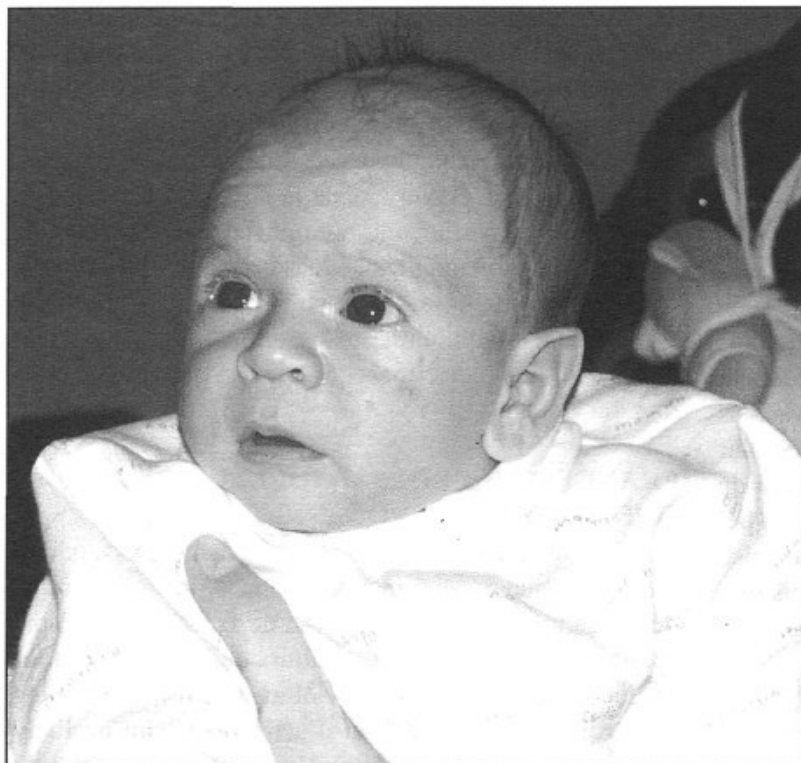
L'actual batle de Maria, Jaume Mestre, ha confirmat que encapçalarà la llista del PSM a les properes eleccions municipals que tendran lloc el proper 25 de maig. Ens ha manifestat que està molt il·lusionat en acabar els projectes que s'han posat en marxa al llarg d'aquesta legislatura i que està molt agraït al poble de Maria del suport i ànims que ha rebut. Per això demana la participació i el suport de tots els mariandos i mariandes per a millorar els resultats de les passades eleccions. Després de les presentacions dels candidats del PSOE, Martí Ferriol, i del PP, Antoni Mulet, just manca saber el candidat d'UM. Tot d'una que en tenguem coneixement vos ho farem saber.

DEMOGRAFIA

BENVINGUTS:

En Jaume Ferriol Bestard va néixer el passat dia 28 de gener. Els seus pares són en Lluç Ferriol Pons i na Francisca Isabel Bestard Villalonga.

Enhorabona als seus pares i demés família.

Aquest és en Marc Morey Bergas, fill d'en Miquel Morey i na Francisca Bergas. Les dates del seu naixement ja les publicarem el mes passat. Ara, amb un mes, publicam la foto.

"la Caixa"
OFICINA DE MARIA DE LA SALUT

TELÈFONS D'INTERÈS:

AJUNTAMENT	971525002 (FAX)	971525194
BIBLIOTECA		971525688
UNITAT SANITÀRIA (cita prèvia)		971525594
APOTECARIA		971525020
ESCOLA DE DALT (telèfon i fax)		971525083
ESCOLA DE BAIX		971525252
LOCAL TERCERA EDAT		971525564
PARRÒQUIA		971525033
GESA INCA: AVARIES		971880077
BOMBERS		085
HOSPITAL MANACOR Informació		971847000
Urgències		971847060
Cita Prèvia		971847100
AMBULATORI D'INCA		971502850
URGÈNCIES A TOTA L'ILLA		061
SON DURETA (Centraleta)		971175000
AMBULÀNCIES S.S. (Inca)		971502850
AMBULÀNCIES		971200362
RECAPTACIÓ TRIBUTS CAIB (Inca)		971505901
ADMINISTRACIÓ D'HISENDA (Inca)		971505150

HORARIS:

AJUNTAMENT:

de 8'30 a 15 hores.

APOTECARIA:

Matí: 9 a 13 hores.

Horabaixa: 16'30 a 20'30 hores.

UNITAT SANITÀRIA:

de 9 a 15 hores.

BIBLIOTECA:

Dilluns, dimecres i divendres: de 16 a 19 hores.

Dimarts i dijous: de 16 a 18 hores.

LÍNIA MARIA-PALMA:

Sortides Maria: 8 i 15 hores. (15 h. Dissabtes no, Festius si)

Sortides Palma: 13 (dissabtes, 14 h) i 19 hores. (Festius, 19, 15 hores)

LÍNIA INCA-MANACOR:

Cap a Manacor: 12'30 i 19'55 hores.

Cap a Inca: 9'40 i 18'50 hores

LÍNIA MARIA-HOSPITAL-MANACOR:

(De dilluns a divendres)

Sortides Maria: 7'55, 10'30 i 14'45 hores

Sortides Manacor: 11'05, 13'35 i 18 hores

PUNT D'ATENCIÓ CONTINUADA DE SINEU:
Carrer Ponent, número 3.

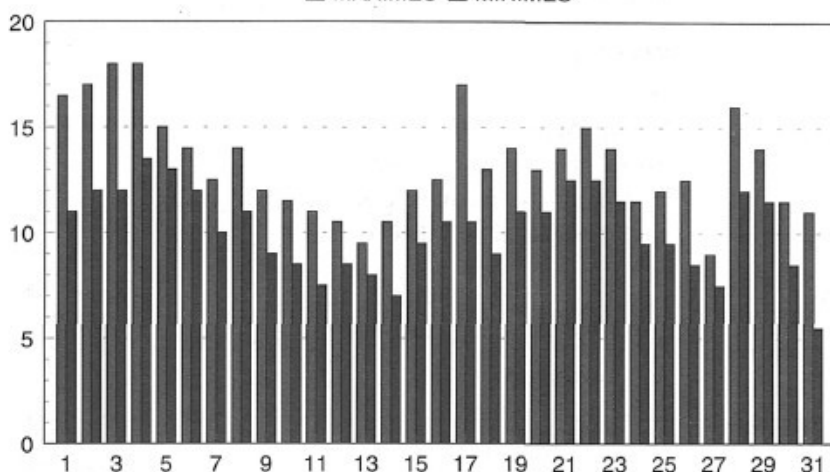
- Per demanar hora al servei de Pediatria heu de cridar de 8 a 14 hores al **855043**
- Per urgències, a partir de les 15 hores heu de cridar al **520292**
- Preparació pel part, postpart, control de gestació i informació sobre anticonceptius heu de cridar al **236624**

El temps

MES DE GENER

■ MAXIMES ■ MINIMES

PLUVIOMETRIA

Dia .5 ..... 12 l.

Dia .8 ..... 5 l.

Dia 10 ..... 15 l.

Dia 19 ..... 12 l.

Dia 23 ..... 7 l.

Dia 27 ..... 4,5 l.

Dia 31 ..... 15 l.

TOTAL: 70,5 LITRES

Temperatura Màxima

18° C (Dia 4)

Temperatura Mínima

5,5° C (Dia 31)

Temperatura Mitjana

11,7° C

Mitjana Màximes

13,3° C

Mitjana Mínimes

10,1° C

AMB UN QUILO, TU POTS SALVAR UNA VIDA.

Finalitzada la campanya de recollida d'aliments per enviar a Etiòpia, la qual es va desenvolupar els mesos de Desembre i Gener, al poble de Maria s'ha recollit:

Farina	34 Kg.
Sucre	51 Kg.
Llet en pols	20 Kg.
Arròs	95 Kg.
<u>Altres tipus d'aliments</u>	<u>32 Kg.</u>
Total	232 Kg.

Dia 4 de març s'està previst que surti el vaixell amb els aliments cap a Barcelona, allà seran transvasats a un altre vaixell que transportarà els aliments recollits a tot Mallorca (uns 50.000 Kg) més altres aliments recollits per altres ONGs a nivell de tot Catalunya cap a Etiòpia. Allà seran distribuïts per gent voluntària (col·laboradors) de les ONGs de Catalunya i de l'ONG Llevant en Marxa de Mallorca.

Volem donar les gràcies a la gent, a les persones de Maria per l'aportació d'aliments. També, al Grup d'Esplai "Es Rebrot", a l'Escoleta Infantil, a la Tercera Edat i a tots els comerços i botigues. **GRÀCIES.**

MARIA SOLIDARI.

IMMOBILIÀRIC LLUC MATAS

"Venga a descubrir un paraíso"
Kommen sie, linden sie ihr paradís

Plaça des Pou, 17
07519 Maria de la Salut (Mallorca)

Tel. 971 52 50 70
Fax 971 52 57 73
Mòbil 679 90 57 94

C/. Major, 113 - Tel./Fax 971 525 035 - Mòbils 679 091 509 - 615 660 832 - 07519 MARIA DE LA SALUT (Mallorca)

**CONSTRUCCIONS DE PISCINES I ALJUBS AMB
SISTEMES DE PROJECCIÓ DE FORMIGONS GUNITATS**

Piscines d'es Plà
MARIA DE LA SALUT

A MIQUEL JORDAN.

POEMA DE LA FREDOR
SONET.

« És bella la neu, és trista sa fredor
i l'amistat d'un amic amb simpatia
me dóna força i molta d'alegria
m'enalteix ma vida de força i calor.

O bella Terrassa!, pàtria de ta vida
Verge de Montserrat vos demanam un gran favor,
que me guardeu el meu amic de nit i dia
que és l'esperança, la meva joia, de nostre amor.

Quan véngui la primavera que tot és color
veuràs volar per dins el cel negre, falzia
i la rosa més bella regalarà el seu olor.

I quan s'entregui l'estiu arromangat de camia
sentiràs cantar per la teulada el cant del gorrió,
no oblidis Miquel; llavor viurem la gràcia del Senyor.

El teu amic que t'estima.
Miquel Rosselló i Quetglas.
INCA, a 5 de febrer del 2003.

POEMA DEDICAT AL BON AMIC, MIQUEL
JORDAN RONSANO DE TERRASSAMIRA PER TOT
SONET

Sempre viuràs a dins mon pensament
com l'aire que respir dins l'horabaixa,
bon amic, que Déu te doni un bon augment
baix aquest sol que tens a dins Terrassa.

Quan reparteixes el pa devers sa plaça
respecta i mira d'on bufa el vent
que sense voler, per una passa
te pot tirar a dins sa gent.

Sempre seràs un bon amic, intel·ligent
i la bondat d'amor que t'acompassa
llum que baixa del cel o del firmament.

Adéu Miquel, un abraç te don, això no és massa
treballador molt bo i molt valent
tu véns d'uns pares honrats, de bona raça.

El teu amic, Miquel Rosselló i Quetglas.
INCA, a 3 de febrer del 2003.

Festa de la Pau
Camí de Castellitx.
D'Inca a Castellitx a peu.

SONET.

Somniant pel camí de matinada
estrelles en el cel a mitjanit
caminava confús dins l'estelada
cercant el camí vell de Castellitx.

Oh!, Mare de la Pau sou venerada
m'heu donat llum per trobar-vos dins l'infinit,
davant vos m'agenoll i una abraçada
no s'oblida fàcilment a una mare, ni el minyonet petit.

Caminant a peu és llarga la tirada
la festa de la pau, Algaida és molt ric,
a dins l'illa és molt anomenada.

Com a bon inquer vendré altra vegada,
la festa de la pau reforça l'esperit
la meva invalidesa, d'amor s'ha reforçada.

Una abraçada per a tots.
Miquel Rosselló i Quetglas.
INCA, a 25 de febrer del 2003.

LA POESIA DE L'AMO EN LLORENÇ
CARNAVAL

Ja ve la desfilada sensacional
de vistoses disfresses i comparses,
la carnestoltada de les farses,
l'amoïnós aldarull del carnaval.

Ja torna l'"algarada" hivernal
de carrosses, música i salses,
expressions vertaderes o falses
de la demència col·lectiva nacional.

I per què es gasta tant en fantasies
si tanmateix no hi estan tots els que són
partidaris d'aquestes corrieres?

Tal volta precisen falses alegries
per fugir de les misèries d'aquest món
i per això es disfressen aquests dies!

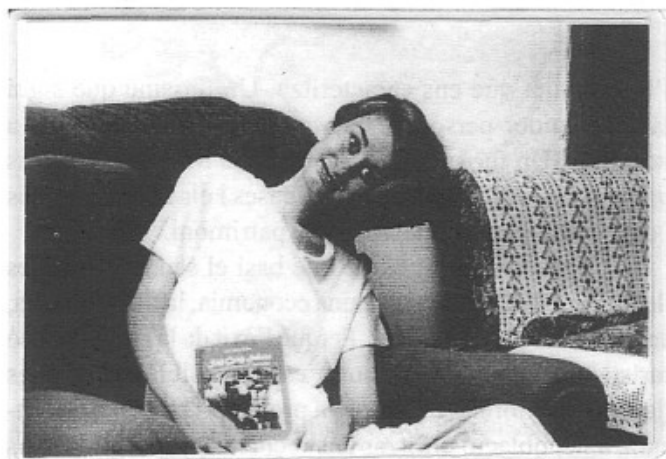
Llorenç Font Dalmau

ANAR L'ULL AL BOU AMB L'ELA (II)

DEDICATÒRIA

Per tu Caty Salom i Parets, amoreta preciosa, prenda de molt valor, que en el cel sou una rosa davant Déu, Nostre Senyor.

ELS PIONERS EN DIAGNOSTICAR L'ELA (CHARLES BELL, 1774-1842)

Malgrat ser encara avui en dia, a començaments del segle XXI una malaltia de la qual poca cosa es coneix i gairebé sempre difícil de determinar, trobam que els primers diagnòstics d'Esclerosi Lateral Amiotròfica dels quals es tenen constància es remunten al segle XIX i es deuen al fisiòleg escocès Charles Bell.

Nat l'any 1774 i finat el 1842, Charles Bell es va dedicar especialment a estudiar l'organització nerviosa de l'ésser humà. Distingí els nervis sensitius, motors i sensorials i descobrí que les arrels anteriors dels nervis espinals eren motores i les posteriors, sensitives. Descobriment que es va batiar com la Llei de Bell. També va descriure la Paràlisi Facial Perifèrica, coneguda per Paràlisi de Bell.

Però sens dubte la feta més important de Charles Bell va ser el de realitzar la primera descripció d'una forma bulbar d'Esclerosi Lateral Amiotròfica, és a dir, l'afectació del bulb raquidi, òrgan que tenim a la part superior de la medul·la espinal i que sembla més una dilatació oblonga –o sigui més llarg en una direcció que en l'altra– de la pròpia medul·la espinal.

L'esmentada descripció va tenir lloc l'any 1830, quan el fisiòleg escocès va presentar un treball de molta investigació en què es va referir al cas d'una dona que patí la forma bulbar de l'Esclerosi Lateral Amiotròfica.

Aquest capdavanter de l'ELA va contar fil per randa com a la dona, en un principi se li va afeblir el membre inferior esquerra, desenrotllant més tard una DISFÀGIA, que és una dificultat en la deglució, juntament amb una DISÀRTRIA, és a dir, un trastorn de l'articulació dels mots, però sense haver-hi alteracions en la construcció i manera d'emprar el llenguatge.

En aquesta primera ELA que es va descriure es

pogué constatar un quadre comú en els elàtics. I és que, ni la sensibilitat, ni la memòria ni altres funcions intel·lectuals van resultar afectades per la esfereïdora malaltia.

Però, malgrat això, la pobra dona va anar empitjorant, després patí FASCICULACIONS, que són contraccions parcials d'un múscul de forma arrítmica i visible mitjançant la pell, va quedar pràcticament CUADRIPLÈXICA, és a dir va perdre la força muscular en les quatre extremitats.

Un cop la pacient va donar el seu últim alè, en realitzar l'autòpsia, l'encarregat de fer-la, que s'anomenava Tomas Ingle, va descobrir que la porció anterior de la medul·la espinal tenia una inusual consistència cremosa, mentre que la porció posterior medul·lar conservava la seva fermesa habitual.

Així va ser com Charles Bell, va posar la primera pedra d'aquest edifici que, encara avui, tira a tira, seguim construint i que, si Déu vol, algun dia conclourà amb una senyera que voleiant al vent durà la llegenda: "L'ELA, aquest dimoni de malaltia, ja té cura!!!"

Per acabar, voldria, amb tota sinceritat i amb el cor a la mà, agrair al senyor Magí Ferriol i Bauzá, així com a les altres persones que componen l'equip de redacció de "Fent Carrerany", el fet que tinguin a bé publicar aquests articles amb els quals intentam, amb tota humilitat, donar a conèixer un poc més l'esfereïdora ELA, fet que, sense la valuosa col·laboració de les esmentades persones, no seria possible.

Moltes gràcies a tots.

Miquel Jordan i Ronsano

LA POESIA DE L'AMO EN LLORENÇ ELS POBLES QUE S'ARMEN

Els pobles que s'armen per fer guerra
faran guerra, com les gallines pondran ous,
i hauran de construir sepulcres nous
fins omplir de cementeris la Terra.

Apocalipsi que a ningú aterra
perquè tothom s'empatxa més dels seus sous,
mentre la pau s'esvaeix entre els renous
dels míssils que un estat desenterra.

I molt prest podran servir de tombes
per víctimes d'aquesta salvatjada
els primers clots que deixaran les bombes.

La Terra acabarà desolada
entre raigs de llum i solcs d'ombres,
dins el mateix espai, deshabitada.

Llorenç Font Dalmau

¿HAY ALGUIEN QUE TENGA CLARO EN QUÈ CONSISTE EL NUEVO MODELO TURÍSTICO DEL GOVERN DE LES ILLES BALEARS?

Nosaltres un poc, i tenim molt més clar encara, el model de turisme que volem i el que no volem. Perquè no tractam de posar-lo en comú i mirar si seria possible dur-lo endavant?

Primer de tot i bàsicament, volem un turisme sostenible, però no que tengui com a finalitat sostenir el medi ambient i a la natura, sinó el que basant-se en el respecte al medi i a la natura tengui com a finalitat generar una economia pròpia i sostenir la població.

No volem un turisme capaç de crear llocs de feina, de feina ens en sobra, sinó el que faci possible cobrar les rendes que la nostra feina genera. Les rendes que genera el paisatge que feim possible conrant la terra i lluitant contracorrent per una manera de viure i una cultura que al model turístic actual sols li interessa per explotar-la en benefici propi.

Volem un turisme que no pretengui el control de l'allotjament i la seva comercialització en exclusiva, ni imposar l'oferta complementària, i ara també els preus, que necessita per vendre - una altra vegada déu meu? - moix per conill: turisme rural massificat en allotjaments de la costa o en cases vacacionals estandaritzades, i una oferta d'itineraris culturals, senderisme, cicloturisme etc, que ens massifiqui foravila i els pobles, ens converteixi en la reserva i acabi amb totes les possibilitats de tenir una economia pròpia.

No volem un turisme que pretengui que la població, si hi vol treballar pel seu compte, construeixi també els allotjaments i en sigui la responsable davant la llei.

Volem un turisme de qualitat, no de luxe, ja que no garanteix la qualitat; un turisme que vulgui conèixer la nostra terra i la nostra gent, i que rebi el tracte personal i

l'hospitalitat que ens caracteritza. Un turisme que sigui tan enriquidor personalment com econòmicament per a nosaltres. Un turisme controlat des de Mallorca que ens permeti fer rendibles les nostres cases i els nostres pobles i ens permeti conservar el nostre patrimoni.

No volem un turisme que basi el seu èxit en unes lleis encaminades a destruir una economia, la de la majoria, en benefici de la d'uns pocs. Perquè l'èxit de la globalització turística de Balears no hauria estat possible sense unes lleis que us aforeixen, i que han prohibit, i prohibeixen encara, a la població utilitzar uns recursos propis i diferents amb els quals no podeu competir perquè no es basen amb els doblers.

I això no vol dir canviar-lo pel que tenim ara. Hem de trobar la manera de racionalitzar el turisme que hi ha, però sense destruir el que ens queda.

Aquest és el nou model de turisme que volem i el que tenim dret a demanar al Govern Balear, que té l'obligació de governar en benefici de la majoria.

Perquè la població a més de treballar per a vosaltres, també té dret a dir-hi la seva. I la nostra població, de moment al menys, ha entès que les majories absolutes, siguin del color que siguin, són nefastes per al poble, i ha decidit a través de les urnes, obligar els diferents partits a una entesa per governar.

I d'això en diem democràcia, ho sabien senyors i senyores de Sociedad i Turismo?.

Magdalena Mayol
Mallorca Verda

“La pau -Sa pau”

Estam ja ben inmersos en el segle XXI. Si en el segle XX, ja és història, queda ben liquidat amb avanços importants d'investigació científica, també magnífics en medicina, en tecnologia, inclús en manifestació i aclariment dels drets humans.

Però també com a bo i xerec, s'ha tancat amb multitud de grans i petites guerres i si és que hi hagi cap guerra que pugui considerar-se petita, amb el sotmetiment d'uns homes als altres, noves formes d'esclavitud amb la riquesa mal repartida, amb injustícies

i fam. I també ho hem de dir, els que encara ens consideram cristians, amb un empobriment patent de tot ideal espiritual o religiós. Té això remei? Si es va dir, fa uns pocs anys que el segle XXI seria un retorn a la religiositat o no seria res, comença a ésser hora que vegem qualche signe amb aquest sentit. La pau amenaçada, que vivim en aquests moments (i en tants de moments!!), no és pau, és ansietat. Certament, a tots els nivells, no hi ha pau; entre nacions, entre familiars, inclús individualment l'home no té pau en si mateix. Entre tots hem tret a Déu de les nostres vides, de les nostres llars, de les nostres relacions públiques. Conscientment o inconscientment (no ho sé) ens hem afiliat a un humanisme sense nom ni cognoms, sense una identitat clara i no cal dir-ho, sense connexió amb quelcom

diví. En qualque llibre oblidat d'algun pensador agnòstic, vaig llegir una vegada que ell, no creia que Déu havia creat l'home, perquè no creia que pogués existir, com que l'home havia inventat Déu per necessitat d'aferrar-se a quelcom segur, fort i si li procura amistat amb ell mateix,

ja quedaria justificat l'invent. Invent que per altra banda, s'ha repetit a través dels segles i de les cultures. Crec que cap civilització és aliena a aquest sotmetiment de l'home a Déu, aquest Déu innat, inassolible; malgrat pels cristians si es fa assolible al fer-se home en Jesucrist. Estam veient que les noves generacions que en acompanyen en el nostre itinerari per la vida, en aquest moment no és plantejant amb massa preocupació si Déu existeix. De moment el plaer i el consumisme els tenen molt distrets, però serà sempre així?. En una ocasió el pare Martín Descalzo poc abans de morir i davant de les càmeres de televisió en un interessant debat va dir que a ell li era totalment impossible demostrar científicament que Déu existeix, però que ell es fiava i esperava que en el final es trobaria amb aquest Déu en què ell creia. Humils i senzilles paraules. Aquest home, aquest gran sacerdot i escriptor, tenia pau en si mateix.

Procurem tenir la consciència tranquil·la, meditar profundament i ajudar el pròxim si volem tenir pau interior dins nosaltres.

El vostre amic que vos estima.

Miquel Rosselló i Quetglas.

INCA, a 1 de març del 2003

MOIXOS NEGRES

Lluc MATAS

Un té la sort d'esquena quan, des de l'egocentrisme, juga a ser Déu. La pitjor sort és la de voler canviar els altres o bé la d'intentar-los fer a les mides del teu gust. Un ja no està, o no hauria d'estar, per aquests tipus d'autoritarisme, perquè la millor medicina contra l'egocentrisme és la cura d'humilitat. Per això, intentar

veure el que un pretén és enganyar-se a base d'uns farols que, anant així, inexcusablement tornaran faroles. Tolerància i respecte i respecte i tolerància és el que cal predicar, i un es perd en fugir del cap o extrem que és ell mateix. Anar contra si mateix no sols és contraproduent sinó que pot arribar a ser el vici més gratificant per a una ment malalta i ansiosa d'amputar-se tots els membres de la vida.

És clar que els perdedors són els que competeixen perquè mai no es conformen ni en fer primers. La competència nega l'amic i l'enemic: és negació de cap a peus de qualsevol projecte i molt més si és inicial perquè la base és corcada. Aquesta competència s'instaura a les aules ja a l'edat més tendra, i més que sociables i solidaris, fa tornar els al·lots esquerps i amb tendències a la paranoia i a les manies persecutòries. L'al·lot hauria d'aprendre jugant, perquè lúdicament pot aconseguir-ho tot, ja que les

capacitats es realitzen des de sentiments positius. No són sentiments positius els que imparteixen molts de professors, sinó el contrari, perquè des de l'exclusiva voluntat de llum personal fan creure als al·lots que són uns "inútils". Falsa òptica, òptica de professor que és tan Déu com "el loco de la colina". La vocació de ser Déu-professor no funciona. El que funciona sens dubte és el seny, el veure els al·lots amb tanta importància o més que un mateix. Els professors que se senten Déu, i per extensió tots els altres dels altres gremis, conve que baixin d'una vegada de l'ase: no s'aconsegueix res a les males i sí a les bones, la rigidesa en aprovar poc fa oi i a les aules un hi ha d'entrar sense ser un moix negre. Cal edificar caràcters, encomanar valors, impartir coneixements i saber fer un poc d'amic, de psicòleg si cal i si no basta de pare.

Els al·lots són actualitat al punt de carn més viva. No s'han de frustrar. No. Se'ls ha de motivar assumint que un fa la feina que li agrada: ser professor. Si és així, perfectament; però si no compensa i molt el canviar de feina tant en benefici propi com en el del sistema.

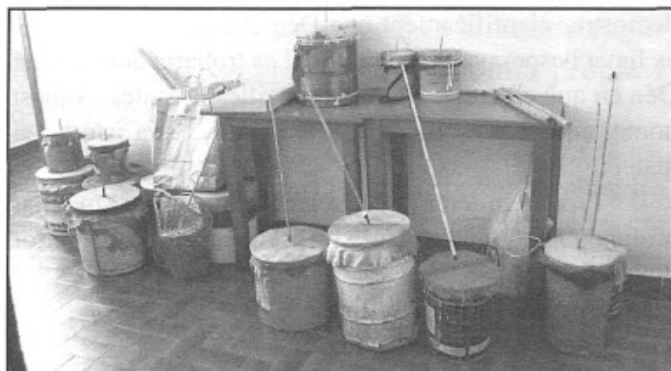
Segur que els al·lots no volen "moixos negres". Els volen blancs, tan blancs com el guix del referit perquè ells ho són i no s'han d'embrutar de les carrossades revingleres mamades a llibres de cap quadrat. Per això, si un no va alerta torna de blanc negre, i mal de fer és tornar després al color original. Alguns ho intenten i solen quedar-se grisos, amb una vida gris i neutre; però d'altres encobeeixen tal blancura que guanyen a la neu i a llet juntes.

Misteriosament qualcú diu: "tothom té el color que es guanya"

Ximbombada nostàlgica

Imatges dels darrers dies que com cada any celebren un nombrós grups de Poblers, Artanencs i Mariandos, al voltant d'un bon plat d'arròs brouós amb moltes tallades, pebre tendre, vi del millor, i clementines i mandarines, cacauets, un bon cafè i per acabar d'arrodonir-ho una ginebra, Tres Caires i rom Amaçona. Amb aquests ingredients la tarda de cançons i gresca estava ben assegurada, i així va ser.

Els nous temps també arriben als vells instruments, devora les clàssiques ximbombes de test (cossiols o cadufos) ara es construeixen amb pots de llauna (pintures, conserves, etc.)

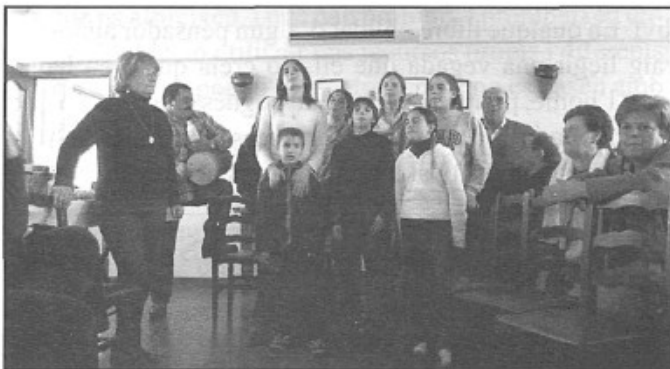
Tres molt vells cadufos ara convertits en ximbombes; encara es poden veure les marques de les corretges de quan treien aigua de la sínia. Tot un detall d'un temps passat, però gloriós.

I no podia faltar el sempre animador En Metxo, autèntica ànima d'Artà, i que tan si plou com si fa sol sempre el bon humor i la rauxa l'acompanyen. I que sigui per molts d'anys!

Antoni Gelabert Mas

Un nombrós grup de ximbombers vinguts d'Artà, ens feren passar una estona d'allò més alegre amb la seva tonada característica, i a més amb les seves cançons de picat varen animar encara més una capvespre inoblidable.

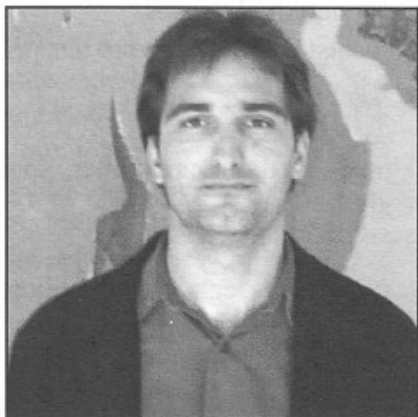
Un nombrós grup de Sa Pobla, de l'escola de ximbombers que formen part de la associació Albopas, fruit de la tossuderia impagable d'Antoni Torrens, i que com es pot comprovar la majoria jovenívola dels integrants auguren un assegurat futur ple d'esperança per seguir mantenint vives les més autèntiques tradicions populars del nostre país.

SOBRE EL PLA D'OBRES I SERVEIS

Per a conèixer i donar-vos la informació oportuna i de primera mà de com està el capítol d'inversions del Pla d'Obres i Serveis del Consell de Mallorca, hem fet unes preguntes a en Joan Bergas,

el qual és el Secretari Tècnic del Departament de Cooperació Local del Consell de Mallorca.

El proper dia 3 de març, el Ple del Consell de Mallorca té previst aprovar definitivament el Pla d'Obres i Serveis de l'any 2003. El Pla d'Obres i Serveis subvenciona infraestructures i obres de tots els pobles de Mallorca.

La gestió del pla és a càrrec del Departament de Cooperació Local

D'acord amb paraules seves, el Pla d'Obres i Serveis és essencial sobretot als pobles més petits per

Consell de Mallorca

■ Departament de Cooperació Local
poder funcionar millor i realitzar algunes obres que sense la seva ajuda serien impossibles, així al poble de Maria les inversions s'han triplicat en aquests anys darrers, sense que això suposi més endeutament per l'Ajuntament gràcies a les subvencions del Pla d'Obres i Serveis, que a un poble com Maria, arriben al 80% del pressupost.

Cal destacar que el Pla d'Obres i Serveis de l'any 2003 aprovarà per Maria les següents obres:

- CASA DE LA VILA SEGONA FASE.
- REFORMA DE CA SES MONGES SEGONA FASE.
- ENLLUMENAT PÚBLIC I FAROLES DE TOT EL POBLE.

En Joan Bergas ens manifesta que el projecte més ambiciós és, a part de Ca ses Monges, l'enllumenat públic, que suposarà canviar totes les faroles i instal·lacions de llum de tot el poble que ja es troben desfasades i en molt males condicions.

Quadre de les inversions subvencionades pel Departament de Cooperació Local del Consell de Mallorca aquests darrers 4 anys.

OBRES REALITZADES	Pla	Pressupost	Subvenció
PUVIALS CARRER CONSTITUCIÓ	1999	4.890.000	3.178.500
CASAL DE CULTURA	1999	2.000.000	1.300.000
PAVIMENTACIÓ CARRERS MUNICIPALS	1999	11.384.000	9.107.200
NOU EDIFICI MUNICIPAL	1999	2.450.539	1.592.850
ENLLUMENAT I ACONDICIONAMENT PLAÇA MERCAT	1999	1.812.094	1.449.675
CASAL DE CULTURA	2000	2.750.000	1.507.173
PAVIMENTACIÓ PLAÇA DES POU	2000	11.490.000	9.192.000
DOT.XARXA CLAVE.Z.D'ES RECO I SA ROTA	2001	6.200.000	4.960.000
REP.MUR POLIESPORTIU,P.FUTBET I SOLAR.	2001	9.200.000	6.440.000
PAVIMENTACIÓ CARRER DE PETRA	2001	2.990.000	2.392.000
TEMPESTA 10 i 11 DE NOVEMBRE DE 2001	2002	6.000.000	5.000.000
BIBLIOTEQUES I ARXIS	2002	613.318	507.643
ACONDICIONAMENT PLAÇA DE DALT	2002	7.363.821	5.890.896
OBRES QUE S'ESTAN REALITZANT			
ESTALVI CONSUM ENERGÈTIC	2003	4.000.000	2.000.000
REFORMA CASA DE LA VILA (AJUNTAMENT)	2002	7.000.000	5.600.000
ENLLUMENAT PÚBLIC I FAROLES	2002	4.000.000	3.200.000
REFORMA EDIFICI CA SES MONGES	2002	35.448.999	24.814.999
PAVIMENTACIÓ DE CARRERS	2002	17.500.000	14.000.000
OBRES A REALITZAR			
NOU ENLLUMENAT PÚBLIC I FAROLES PER TOT EL POBLE	2003	85.908.452	68.726.762
TOTAL PRESSUPOST I SUBVENCIO EN PESSETES		223.001.223	170.859.698
TOTAL PRESSUPOST I SUBVENCIO EN EUROS		1.340.264,00	1.026.887,00

QUÈ ENS HA ARRIBAT A LA BIBLIOTECA?

Un nen preciós. Osborne, Martine; Godon, Ingrid. Símbol, 2002.

El llibre dins el llibre dins el llibre. Müller, Jörg. Serres, 2002.

"En endinsar-nos en un llibre ens veiem transportats a un altre món.

L'autor d'aquest llibre s'agafa aquesta idea al peu de la lletra, la plasma en dibuixos i fa aparèixer al bell mig d'aquest trencaclosques de múltiples capes el propi il·lustrador del conte".

La nit de Sant Joan. Carrasco, Xavier ; Serra, Sebastià. La Galera, 2002.

Peter Pan i Wendy. Roca-Ferrer, Xavier.; Llimona, Mercè. Destino, 2002.

Els oficis de l'Arnau. Sanz, Glòria; Roldán, Gustavo. La Galera, 2002.

Com una nina russa. Salord Ripoll, Maite. La Galera, 2002.

L'anticlub. Burgas, Àngel. La Galera, 2002.

"Quan va arribar el torn de la Mireia, ella i la Míriam de tercer d'ESO ho van fer infinitament millor que les grans. Els melons, però, van triar aquestes últimes.

- Te n'has adonat ara?

- Quina barra! Si no se saben moure! -va exclamar la Glòria".

Los Papalagi. El primer documento antiglobalización de la historia de la humanidad. Scheurmann, Erich. Integral, 2002.

La metgessa càtara. Morey, Pere. Pagès editors, 2002.

"Tots els fets, per increïbles i cruels que resultin; tots els personatges que surten en aquest llibre foren reals, llevat naturalment de Pirena i el seu entorn immediat..."

"Entre els seus dits estesos hi veié quatre barres roges sobre el cel daurat".

La jugadora de Go. Sa, Shan. . Columna, 2002.

"És la seva darrera novel·la i va obtenir el Premi

Goncourt des Lycéens

Una història d'amor entre una princesa xinesa i un oficial japonès"

Un revolt de la carretera. Sparks, Nicholas. Proa, 2002.

L'encarregada de la Biblioteca,
Francesca Maria Mas

Francesc de Borja Moll

La paraula que foradà la roca

Espai Ramon Llull
Carrer de Ramon Llull, 3 - Palma
de l'1 al 31 de març
de dilluns a divendres, de 9 a 14 h i de 16 a 20 h
dissabtes, de 9 a 13.30 h

Organitzador: Consell de Mallorca
Col·laborador: Govern de les Illes Balears
 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
 Ajuntament de Palma
 Consell de Mallorca
 Govern de les Illes Balears
 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
 Ajuntament de Palma

CARRERANY ESPORTIU

XIX Pla de Mallorca.

Amb relació a la informació del Pla, del mes passat, hi ha una modificació el dia 24 de maig, ja que l'etapa es celebrarà a Llubí i no a Sa Pobla com en un principi estava previst. Per tant les etapes i dades són les següents:

- 1 de maig: Maria de la Salut.(contrarellotge)
- 24 de maig: Llubí
- 31 de maig: Villafranca (contrarellotge)
- 1 de juny: Muro
- 8 de juny: Montuïri
- 14 de juny: Sineu.

El club ja disposa dels impresos per a tots aquells corredors que es vulguin fer la fitxa, per tal de poder competir aquest any amb el Club Ciclista de Maria.

CALENDARI DE PROVES. ANY 2003.

A més de les etapes del PLA s'ha confeccionat el següent calendari de proves on hi poden participar els corredors de Maria.

- 23 d'abril, Tres dies de Manacor, a Manacor.
- 24 de juny, Festes de Muro.
- 13 de juliol a Son Ferriol.
- 20 juliol festes de Sa Pobla.
- 26 juliol, curses Sant Feliu a Llubí.
- 1 agost, festes de Vilafranca.
- 10 agost, Memorial Francesc Alomar a Sineu.
- 31 agost, festes a Maria de la Salut.
- 13 i 20 set, Tennins Arenal a s'Arenal.

Festa del Pedal.

El passat 9 de febrer es disputà la primera marxa cicloturista a Lluçmajor. Hi participaren uns 400 corredors, Fou una ruta de 40 quilometres i de Maria hi participaren en Toni Gelabert, en Miquel Salom (el perruquer) i el seu fill Miquel Salom

Pep Ferriol. Març 2003

En la fotografia en primer plànol hi podeu veure en Miquel Salom i en Toni Gelabert i al fons, el vicepresident del govern balear, Pere Sampol

FENT CARRERANY

CELEBRACIO DE L'EDICIÓ DEL NÚMERO 200 DE FENT CARRERANY

29 de marc de 2003:

A les 21 hores, a l'església parroquial, concert del Quartet Balear, una secció de l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears.

5 d'abril de 2003:

A les 21 hores, a la casa de cultura:

- Mostra de revistes en català.
- Mostra de material relacionat amb l'any Moll.
- "Francesc de Borja Moll i el recobriment de la Llengua Catalana" xerrada d'Aina Moll, dins els actes de l'any Moll.

(Les mostres estaran obertes en horari de biblioteca, dilluns, dimecres i divendres: de 16 a 19 hores. Dimarts i dijous: de 16 a 18 hores. i els dissabtes i diumenges, de 18 a 20 hores, fins dia 13 d'abril)

12 d'abril de 2003:

A les 21 hores, Sopar al Restaurant Sa Creu amb la presentació del número 200.

- Lliurament de distincions de Fent Carrerany.

(Podeu adquirir els tiquets pel sopar al preu de 20 € a les entitats bancàries de Maria o a qualsevol membre del consell de redacció de la revista)